

Miquel Carreras treu el nas a Madrid

per Pere Roca i Garriga

No era, Miquel Carreras, home que mostrés gust pel desplaçament físic, pels viatges ni per cap mena d'aventura conneixa amb l'activitat itinerant. De fet, i si descomptem sortides ocasionals -i no sempre voluntàries-, la seva vida transcorregué íntegrament a Sabadell i pels seus encontorns més immediats. Voldria ara glossar aquest fet que, tot i no ser transcendental, pot servir, tanmateix, per il·lustrar-nos sobre el tarannà d'aquest personatge eminent, sempre recordat.

Un reduït àmbit vivencial

Es pot dir que amb el Vallès -o sigui, amb la porció de país que constitueix l'àmbit geogràfic de la seva ciutat- ja en tenia prou. L'"habitat" de Miquel Carreras era, doncs, vallesà. I ho era, no pas per opció, sinó pel fet que en aquesta comarca havia nascut el noi i en ella tenia les seves arrels familiars. Visqué entre xemeneies i a les vores del Ripoll amb complaença, sense mostrar mai desigs vehements d'anar més enllà del Montseny i del Collserola, a conèixer món o a "fer fortuna". El rodal de Sabadell, fins on podia arribar caminant, li bastava per satisfer el seu afany de petjar terreny de ruralia: Togores, Berardo, Santiga, la riera de Polinyà eren, entre d'altres igualment modestos, els objectius habituals de les seves caminades extramurs de la ciutat.

Les seves anysals estades a Caldes de Malavella foren desplaçaments obligats per prescripció facultativa. A Camprodon i Núria hi féu precaris estiuueigs, com era costum de no pocs sabadellencs i gent d'aquesta terra baixa... De viatges pròpiament dits, o sigui, de desplaçaments importants realitzats per la dèria de viatjar, no ens consta que n'hagués fet cap ni un. En això, com en tantes particularitats que podríem anomenar "hàbits de comportament", es diferenciava a fons dels de la seva colla. Anar per aquests mons de Déu, com pedra movedissa, per esbargir-se o per practicar un cert turisme elegant, no encaixava amb el seu tarannà sedentari i estudiós. Més que ficar-se dins la testa i gravar a la retina multiplicitat d'imatges fugisseres, l'adelitava "apropiar-se" l'immediat, observant-lo de prop i conquerint-lo, per dir-ho així, pam a pam. "Non multa, sed multum".

Als anys dels seus estudis a la Universitat, l'anada diària a Barcelona constituïa, per a ell, més que el plaer d'un viatge,

El Vallès -"quatre pins, un bosc espès"- fou l'hàbitat de Miquel Carreras. No el traguessin de les seves cogitacions! (Foto Font. 1937)

ocasió de tertúlia amb els companys. Nogensmenys, la ciutat de l'altra banda del Tibidabo l'interessà moltíssim, tan per tractar-se del Cap i Casal del seu estimat país com perquè li oferia, servides en safata, les bel·leses i les misèries -la vera faç d'una gran urbs. Anant-hi assíduament, se la féu seva.

Sabadell i el Vallès, per necessitat; una llambregada a les comarques circumveïnes i a les contrades pirinenques, per recomfort i curiositat, i l'urbs barcelonina a remolc d'unes motivacions acadèmiques, constituïren, de fet, tot el seu món vivencial. Foren els punts de referència que utilitzà -ajudant-hi, naturalment, la lectura i la copiosa informació al seu abast- per elaborar una imatge vàlida de la complexa fesomia del planeta. Degut a la seva contextura mental, decididament filosòfica i especulativa, la realitat física, com a mera "exterioritat", ocupava un lloc no pas prevalent en la seva atenció. Ho observava tot, tot ho valorava i estimava; però que no el traguessin de les seves profundes cogitacions! El que necessitava per viure era, més que res, "interioritat".

Amb les maletes, cap a Madrid

Ah! Però es dona el cas que un bon dia, desmentint aparentment la seva manera habitual de procedir, el nostre home se'n

va a Madrid!

Com és això?... No; no cal pas alarmar-se, que no passa res: se'n va a Madrid, senzillament perquè no pot deixar d'anar-hi. Hi va per al doctorat. Només a la Capital, a la Universitat Complutense, podien efectuar-se, en aquells anys, els exàmens per a l'obtenció del grau màxim dels estudis que, fins a la Llicenciatura, es feien en qualsevulla de les universitats del territori de l'Estat. Quan d'estudis es tractava -activitat que era el seu fort o, si voleu, el leitmotiv de la seva vida-, Miquel Carreras se sentia capaç de qualsevol "heroïcitat", fins i tot d'agafar les maletes i emprendre un viatge de debò, Ebre i Cinca enllà i Castella endins, encofurnat en un vagó de tren d'aquells de Déu n'hi do, sense prendre esment del confort ni d'altres insignificances.

Això d'anar a Madrid fou l'any 1929, a la segona quinzena del mes de setembre. Miquel Carreras, que comptava aleshores vint-i-quatre anys d'edat, arriba a la Capital el dia 20, s'instal·la a la Pensión San José, del carrer Montera, i, sense romancejar ni perdre temps fent el turista, fa cap a la rònega Universitat del carrer ample de San Bernardo. Però no tot és arribar i moldre. Entre una cosa i l'altra, no pot donar per enllestits els seus exàmens per al grau de Doctor en Filosofia -que és al que anava- fins al dia 28. Amb el Doctorat a la mà, o a la butxaca, i amb la impressió que la Universitat Central "és el desastre més gros", emprèn el seu retorn a Sabadell. I de seguida, al seu reducte de l'Arxiu, a la feina. L'Ajuntament li havia concedit llicència per absentar-se uns quants dies -no li deien exactament quants- del lloc que hi ocupava feia cosa d'un any.

Ja es veu, doncs, que, a Madrid, només hi va treure el nas. Hi va anar per feina i no per badar o fer el turista.

Es repeteix, amb èxit, l'aventura

La cosa es repeteix el juny de 1930, quan ha d'anar-hi altre cop per a un afer semblant: per obtenir el Doctorat en Dret. Aquesta vegada la llicència de l'Ajuntament al seu Arxiver és per vuit dies. A diferència del de l'any anterior, aquest viatge fou ric en incidències de molt diversa índole, tant en el camí d'anada com en arribar a la Capital i a la Universitat i els dies següents. Després de passar-les negres al vagó del tren, en arribar a l'estació d'Atocha és víctima de la picaresca d'un

“cochero”, i per acabar-ho d'adobar un xàfec impressionant el deixa “com un ànec”.

Bé; a la Secretaria de la Facultat, i en el moment de fer les formalitats que són del cas, es troba que havia estat inscrit com a “Manuel” en comptes de “Miquel”. Ja és estar de pega! Un entrebanc burocràtic d'aquesta mena era massa gros perquè les coses poguessin anar amb un ritme semblant al previst. Al final, no sabem com, tot s'arranjà, el senyor “Miquel” féu brillantment els exàmens i obtingué el seu segon Doctorat.

Aquesta aventura madrilenya se situa exactament entre els dies u i catorze de juny de l'any esmentat, quan el nostre home en tenia vint-i-cinc de fets. L'estada fou més llarga, però no pas més tranquil·la, que la del setembre de l'any anterior. Amb el neguit del lapsus de la inscripció i l'angúnia de veure com depassava el termini de llicència que l'Ajuntament li havia concedit -que aquesta vegada era de deu dies-, Miquel Carreras passà les de Caïm. Ja estava per tornar-se'n fastiguejat i amb el sarró buit. Allò, aquell desordre i aquell “vuelva usted mañana”, no eren per a ell!

La regla del “tertium exclusum”

Sabem que tenia pensat doctorar-se

també en Lletres i que s'hi preparà amb il·lusió una temporada, barallant-se amb el sànscrit i aprofundint en l'àrab i l'hebreu. Volia tenir els tres Doctorats i se sentia amb capacitat més que suficient per aconseguir-ho a desgrat de les limitacions, realment serioses, que trobava en el seu precari estat de salut, en l'obligada dedicació a les tasques del seu càrrec d'Arxiver Municipal, etc.

A punt estigué de fer aquest tercer viatge a Madrid, que hauria estat una altra escapada -també per motius merament acadèmics- a la Capital, deixant per uns quants dies la seva ciutat i els encontorns vallesans. La veritat és que aquest propòsit tan enllepolidor no el pogué convertir en realitat i que, en aquest aspecte de la seva vida, l'animós i impenitent estudiant no arribà al sùmmum a què aspirava. No ens consta que això produís en ell cap sentiment de frustració ni de recança, tot i que degué deixar-li un cert mal gust de boca. Cal dir, al respecte, que, sense envanir-se'n ni fer-ne un escambell, dels seus èxits en els estudis i dels brillants resultats en els exàmens, Miquel Carreras n'estava content i satisfet. Com un atleta ho està de les seves marques, “performances” i trofeus.

Restaurant

Joan Maragall, 6 i Advocat Cirera, 38
(Plaça del Gas)

Telèfon 725 23 00 SABADELL

MUTUA SABADELLENCA D'ACCIDENTS.

MÚTUA SABADELLENCA D'ACCIDENTS

Mútua Patronal
d'Accidents de Treball
núm. 16

ILLA, 45 - TEL. 725 13 00
SABADELL